

CUPRINS

Argument	9

Capitolul I

Regiune și regionare. Concepte metodologice	13
1.1 Inserția geografiei în abordările științifice regionale.....	13
1.2 Regiune, regionare - definiții.....	14
1.3 Contribuții științifice geografice.....	17
1.4 Tipologia funcțională a spațiului - bază a asigurării coeziunii teritoriale.....	24
1.5 Crearea Regiunilor de dezvoltare.....	31
1.6 Cerințele prioritare în aprofundarea conceptului de Regiune de dezvoltare.....	31

Capitolul II

Programul Operațional Regional (P.O.R.)	34
2.1 Principii și sferă de acțiune.....	34
2.2 Inserția așezărilor umane în structurile organizării teritoriale. Componente.....	36
2.3 Axele P.O.R.	40
2.4 Priorități practice în abordarea obiectivelor dezvoltării regionale.....	41

Capitolul III

Obiectivele strategiei de dezvoltare regională	43
3.1 Dezvoltarea regională: strategie contemporană.....	43
3.2 Spațiul rural - prioritar în strategiile de dezvoltare regională.....	51
3.3 Obiectivele de bază ale politicilor de dezvoltare regională.....	54
3.3.1 Diminuarea dezechilibrelor existente.....	54
3.3.2 Revitalizarea zonelor defavorizate.....	55
3.3.3 Dezvoltarea corespunzătoare a diferitelor tipuri de spații.....	56
3.3.4 Îmbunătățirea infrastructurii.....	56
3.3.5 Diminuarea sărăciei.....	56
3.3.6 Corelarea politicilor regionale cu cele teritoriale.....	56
3.3.7 Cerințele integrării.....	57

Capitolul IV

Așezările umane	58
4.1 Așezările umane - cheia strategiilor de dezvoltare regională.....	58
4.1.1 Relația om natură - expresie regională a așezărilor umane.....	58
4.2 Localitatea - formațiune teritorială legiferată.....	61
4.3 Satul - reper fundamental în practica dezvoltării regionale, locale.....	62
4.4 Comuna - unitate administrativă.....	65

4.5 Rețea și sistem de localități.....	65
4.6 Gradul de umanizare	66
4.6.1 Rolul amenajărilor cu statut sezonier	66

Capitolul V

Satul - axă majoră în programele dezvoltării regionale ale României 68

5.1 Satele României - cadrul organizat al societății la nivel regional/local.....	68
5.2 Caracteristici fundamentale ale satului, semnificația lor în strategiile de dezvoltare regională/locală	70
5.2.1 Valori ancestrale - bază a unor tradiții de originalitate și necesitate europeană	72
5.2.2 Tradiția nu incomodează modernismul	75
5.2.3 Satul românesc - un model durabil de existență	77
5.2.4 Satul - mai mult decât o aglomerare de clădiri și oameni	78
5.2.5 Satul, model al dezvoltării durabile.....	78

Capitolul VI

Necesitatea unor programe eficiente de modernizare a satelor și reconsolidarea poziției lor în strategia dezvoltării regionale, locale 80

6.1 În ritmul naturii	80
6.2 Reconsiderări	82
6.3 Conservarea purității etnice și a valorilor de înaltă rezonanță geoistorică	83
6.4 Eficiența planurilor de modernizare.....	83
6.5 Cerințe imediate ale modernizării satelor	86

Capitolul VII

Comunele - reper și poziții prioritate în practica regiunilor..... 89

7.1. Concordanțe și discordanțe demografice	89

Capitolul VIII

Orașele - potențiali poli de creștere și echilibru regional-județean..... 91

8.1. Orașul și dezvoltarea spațială.....	91
8.2 Caracteristici generale contemporane	95
8.3 Poziția orașelor în sistemul producție-populație-teritoriu.....	97
8.4 Limitele sferei de influență	99
8.5 Rolul centrelor polarizatoare în teritoriu (poli de creștere urbană).....	104
8.6 Activitățile terțiare	106
8.7 Poziții distincte de „centralitate”	107
8.8 Discontinuități teritoriale	111
8.8.1 Puncte critice	111
8.9 Decretarea de noi orașe, o soluție?	114

8.10 Antecedente în legiferarea statutului localităților	115
8.11 Criterii de decretare a localităților urbane. Modalități contradictorii	116

Capitolul IX

Impactul modificărilor funcțional-spațiale în structura sistemelor

urbane	122
9.1 Categoriile de centre urbane - ierarhizarea lor socioeconomică.....	122
9.1.1 Municipiile	122
9.1.2 Reședințele de județe.....	127
9.1.3 Comunele suburbane, satele și localitățile componente.....	127
9.1.4 Ranguri de orașe.....	128
9.1.5 Zone metropolitane	130
9.1.6 Aspecte noi ale relației rural-urban	132

Capitolul X

Zonele metropolitane forme de necesitate în practica dezvoltării

regionale, locale	134
10.1 Asocierie pe baza de parteneriat voluntar	134
10.2 Zonele metropolitane din România.....	135
10.3 Zona metropolitană București (ZMB)	140
10.4 Conceptul - Zona urbană extinsă	143

Capitolul XI

Poziția transporturilor.....	146

Capitolul XII

Cerințe ale ocrotirii și îmbunătățirii mediului înconjurător	148

Capitolul XIII

Județele - baza regiunilor de dezvoltare	150

13.1. Unități administrativ-teritoriale de tradiție	150
13.2. Criterii	150
13.3 Caracteristici	154

Capitolul XIV

Regiunile de dezvoltare.....	156

14.1. Crearea regiunilor de dezvoltare. Argumentări	156
14.2. Caracteristici ale Regiunilor de dezvoltare	161
14.3 Turismul - liant al regiunilor de dezvoltare	163
14.4 Suport geografic și istoric comun	165
14.4.1 Conținutul istoric.....	165
14.5 Profiluri regionale	166

14.5.1 Regiunea Nord Est	166
14.5.2 Regiunea Sud-Est	170
14.5.3 Regiunea Sud Muntenia	174
14.5.4 Regiunea Sud-Vest Oltenia	177
14.5.5 Regiunea de Vest.....	179
14.5.6 Regiunea Nord-Vest.....	182
14.5.7 Regiunea Centru.....	186
14.5.8 Regiunea București Ilfov.....	188

Capitolul XV

Dezvoltarea regională la nivelul marilor domenii naturale	190
15.1. Spațiul carpatic și subcarpatic, spațiu de rezistență	190
15.2 Favorabilități și premise prioritare.....	192
15.3 Depresiunile - loc de vatră românească	195
15.4 Satele de tip carpatic și subcarpatic - model de conservare a autenticității românești.....	199
15.5 Modalități practice	204
15.6 Spațiul rural de câmpie	205
15.7 Spațiul deltaic	208
15.8 Spațiul de tip litoral.....	209
15.9 Spațiul de tip coridor.....	210

Capitolul XVI

Identificarea tipurilor de spații cu impact de risc natural și social.....	211
16.1 Zone defavorizate.....	211
16.2 Zone cu structuri economice dominante	219
16.3 Zone fragile, priorități de cercetare științifică.....	220

Postfață	225

Bibliografie	226

Anexe

<i>Criterii de decretare a orașelor la nivelul unor țări.....</i>	<i>237</i>
<i>Rangurile și densitățile orașelor din România (2002)</i>	<i>241</i>